

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Haladás minden téren.

Budapest, január 12.

—á— Mig a régi feudális társadalmi rendszer hívei a készülő budapesti kath. nagygyűlés után az utolsó kísérletet teszik felfogásuknak életre galvanizálása végett, addig *Wekerle* kormánya nyugodt biztonsággal vezeti a magyar nemzetet az egység s az állami megszilárdulás nagy célja felé. Az egyházügyi javaslatok diadallal állják a képviselőházi bizottság kritikáját, a jövő közigazgatási reform egyformán állami és polgáriérdekű mivoltát biztosító közigazgatási bíróságról szóló törvényjavaslat szintén egy másik bizottság előtt tanuskodik célszerűségéről, a *Wekerle* által kieszközölt magyar udvartartás következménye is most nyilatkozott meg Bécsben az erdélyi új száz püspöknek a magyar funkcionáriusok által környezett király előtti fölesküvésénél.

E momentumok mind a magyar nemzet és állama morális megerősödésére irányulnak. Kénytelenek ezt bevallani még a képviselőházi ellenzéki pártok is, melyek közül csak alig néhány fog a kormány javaslatai ellen szavazni, s ezek is csak erkölcsi kényszerből, a választásoknál tőlük kivett *reverzálisok* miatt.

Wekerle dicsőségét azonban nemcsak a nemzet morális megerősítésének szerencsés politikája képezi: fényes sugárakat ad ahhoz sikert az anyagi téren is, a valuta szabályozásának hatalmas előrevi-

tele által. Most volt Budapesten az osztrák pénzügyminiszter, s a vele ez ügyben hozott elhatározások méltó öröme gerjeszthetnek mindenkit, aki tudja, hogy a valutahelyreállítás mily fellendítő hatással lesz összes köz és magán gazdálkodási viszonyainkra.

Elhatározta a két pénzügyminiszter, hogy a jelen és jövő év folyamán kétszáz millió forint államjegyet vonnak be, melyek — arany fődőzettel nem bírván — pénzünk külföldi értékének örökös hullámozását s csökkenését okozták. Ily kényszerforgalmu pénz összesen 312 millió forintnyi van, annak tehát kétharmada lesz bevonva két év alatt, helyette a bank ad ugyanannyi jó, vagyis aranyfődözetű bankjegyet — az aranyfedezetet neki az összegyűjtött aranytőkéből a két állam adja — továbbá ezüst forintok s koronák jönnek nagyobb számmal forgalomba az egyforintosok helyett.

A kényszerforgalmu államjegyek bevonása bizonynyal a legjobb hatással lesz a külföldi pénzpiacokon, s megfogja lassan, de biztosan szüntetni a zagiót, vagyis pénzünk s a külföld jó pénze közti értékkülönbséget, s azt hisszük, hogy e két év alatt a hátralévő 112 millió államjegy is be fog vonatni a banknál megfelelő aranytőke elhelyezése ellenében, amikor is aztán a valuta helyre lesz állítva, pénzünk az arannyal egyenértékű, mert a banknál aranyra mindig beváltható lesz.

Semmi kétség benne, hogy ez óriási pénzügyi művelet sikerülni fog, mert sem-

mi jel sem mutat e két év alatt valami nagy háboru kitörésére. S e művelet sikere után a magyar állam kereskedelme, ipara, földművelése nem is sejtett virágzásra, gazdagságra fog jutni s a magyar nemzet eléri a politikai függetlenségnek *Széchenyi* által jelzett elengedhetlen föltételét, a gazdag anyagi független jölétet is.

S ezt *Wekerle* bámulatos lángeszének hatalmas államférfiúi jelességeinek fogja az ország köszönni.

BELFÖLD.

A képviselőházból.

A képviselőház hétfőn kezdi újra meg a karácsonyi és újévi szünetelés által félbeszakított tanácskozásait. A hétfői rövid ülésen csakis a további ülések napirendjét állapítja meg a ház. Első érdemleges tárgya a tanácskozásoknak a telepítési ügyet szabályozó fontos törvényjavaslat lesz s a mentelmi bizottságnak néhány mentelmi ügyben benyújtott jelentése.

A reform. zsinat törvényei.

A reform. zsinati törvények a legfelsőbb királyi jóváhagyással a napokban visszaérkeztek báró Vay Miklóshoz, a zsinat világi elnökéhez. A törvény szövegét most rendezték sajtó alá s a márcziusban tartandó egyházkerületi közgyűlésen fogják publikálni.

Arad villamos fényben.

Arad, január 12.

A helybeli légszuszvilágítási társulat a budapesti G a z és társa részvénytársulattal

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Jancsi ur, Abellino et Comp.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Szives engedelmökkel, egy kis ártatlan huncutéria van ebben a czimben.

Ha azonban őszinte vallomást teszek és nyíltan kijelentem, hogy magyar irodalmunk legnagyobb büszkeségének: Jókai Mórnak Magyar-nábobjáról van szó, rögtön be fogják látni önök is, hogy a Magyar-nábob semmiképen sem szerepelhet cikkemnek élén, pedig nagy, erős és régi jussai vannak hozzá, hogy ahol a magyar litteraturáról van szó, ott mindig legelső helyen említse a mi dicséretű ajkunk. Ugy áll azonban a dolog, hogy elolvasni Jókai e leghatalmasabb kompozícióját egyképen nagy gyönyörűség mindenkinek, ellenben cikket olvasni róla, nem egyképen gyönyörűség mindenkinek, még ha csupa szellem, sziporka és láng is az irás. Ha viszont még azt is hozzá veszi az ember, hogy mivel nem akad nagy Magyarországon egyetlen művelt magyar elme sem, a mely irodalmunk atyamesterének e fényes alkotását, ragyogó fantáziájának e minden időkre értékes gyümölcsét legteljesebb gyönyörűséggel ne élvezte volna, mintegy komoly sértés-számba megy, ha valaki azzal a kétséges sikerű szándékkal lép eléje, hogy beszédet fog neki mondani Kárpáthy Jancsi urról, Abellino urfirol és társaikról, a Magyar-nábob halhatatlan szereplő egyéniségeiről.

Nehogy tehát olvasatlanul maradjon ez a himnusz, kénytelen voltam egy kis kegyes huncutériával megcsalni az önök szemét. Nagyfokú kevélység bujkál természetesen ebben az őszinte vallomásban is, a mennyiben egy kis jóakarral, könnyen ki lehet hámozni belőle azt a föltevést, hogy az, kinek szeme idáig végig repült a sorokon, átpattan majd a többiek fölött is és nem fogja megbánni a reá fordított tíz másodpercnyi időt. Higgyék el, mélyen tisztelt közönsége Jókai Mór regényeinek, — hogy ez a dicséretű irás, mely egy templomi ének igaz őszinteségével perog le tollam hegyén, minden izecskéjével ugy hozzá simul az önök meggyőződéséhez, mintha az önök lelkének házából fakadott volna. Nem arról akarok én itt beszélni, hogy mekkora hatást tett rám Jancsi urnak, e tipikus magyar oligarchának minden okossága és minden bolondsága, hanem az önök emlékezetét akarom visszaterelni arra az időre, a midőn a Magyar-nábob brillians történetével legelső ízben ismerkedtek meg.

Egyek voltunk bizony mindnyájan az elragadtatás nagy mámorában. Mohón beitta szemünk Jókai fantáziájának csillogó színeit, — szebb és állandóbb színeit, mint a mennyi színe ven együtt véve ardnak, mezőnek az isten kegyelmes akaratából, elítélve már keletkezésükben hervadásra, — eltűnődött lelkünk a magyar könnyelműség szomorú rajzán, veszendőbe került erőnknek örült pocsekölésán, mely sok szomorúságot vetett el a század elején arra, hogy mi arassuk le majd a század-

nak végén. S áhitattal csodáltuk mindnyájan azt a roppant aranyu, oszlopos, palotás házat, mely királyi háza az atyamester talentumának, fényben, hirben, dicsőségben a legelső, s maradáno gyönyörűség dolgában az idők végeiglen. Nincs benne kétség, Jókai ragyogó tehetsége, mely a Magyar-nábob zseniális történetében az Új földesur előtt legerőteljesebben nyilatkozott meg, — önnön magának szülője, mint az első ember és hozzáférhetetlen mindenkinek. A tolvaj, ha lop, becsukják, — de kiszabadulván lophet megingt. Jókai nagy zsenije nebántság volt mindenkor, s veszélyes mérge mindama kicsiny és középszerű irodalmi „jőnévű fiatal” titánocskáknak, kik az ő palotájába sompolyogtak be színekért, hangulatért, stílért és kaptatáért, a melynek nagy arányaira a maguk vékonyka alkotásocskáját ráhuzhassák. Persze, hogy a kaptafa tulélte a csizmát is, a csizmadiát is, — Jókai legjelentéktelenebb munkáját szives örömet dédélgeti az önök szeretete, — hol vannak azonban azok a jőnévű irodalmi csizmadiák az ő csizmáikkal, a kik a mestert utánozni próbálták, s a maguk fakó portékáját az ő fényes stíljének népszerű vignettái alatt akarták a hatvanas években forgalomba hozni? Jelentse be, a ki tud róluk, — hová söpörte őket az idő is, kik lettek légyen hát voltaképpen, mert mi bizony már egyetlen egynek se tudjuk a becses nevét.

Hogyan és miképpen ünnepli Jókait a nemzet, arról széles e hazában mindenki tud.

egyetemben ajánlatot nyújtott be a városhoz, a villamos világításnak behozatalára nézve.

Városunk e szerint remélhetőleg nem sokára élvezni fogja ezen legmodernebb világítás nagy előnyeit a jelenlegi légszuszvillagítással szemben s ismét egy lépéssel tovább halad a fejlődés útján.

S ez jól van így, mert Arad városának elől kell járnia mindenütt, hol a kor vívmányának meghonosításáról van szó, mert csak ilyképen fogja megtarthatni azon kiváló és napról-napra szilárduló helyzetét az ország nagy városai sorában.

Sokszor érezzük a villamos világítás hiányát, különösen ott, hol a gáz meleget fejlesztő hatása, sokszor egészségtelen volta emlékeztetünkbe hozza, hogy a villamos világítással miudezt el lehet kerülni. Örömmel üdvözöljük tehát a gáztársulatot azon elhatározásában, hogy a villamos áramnak szolgáltatását tüzetkörébe foglalja.

Immár a városi tanácson és képviselőtestületen áll, hogy az eszme mihamarább megvalósuljon s villamos fényben uszva lássuk szépülő városunkat.

A gázgyár nemcsak a saját, de a városnak érdekeit szolgálta, midőn magát arra határozta, hogy a két világítási módot egyesíti és szolgáltat gázt, kinek gáz kell, villamot, kinek villam kell, mert a legközelebbi uton, halasztás nélkül nyújt módot a fogyasztóknak, hogy válasszanak a két világítás között.

Helyesen tevő a gáztársulat, hogy biztosította magának egy hírneves hazai cégnek, a budapesti Ganz és társa részvénytársulatnak közreműködését és támogatását. A magyar hazának egyik büszkeségét képezi ezen, nemében egyetlen honi gyártelep, melynek gyártmányai külföldön tán még nagyobb elismerésben részesülnek, mint itthon.

A két társulat együttes ajánlata pontosan körülírja azon jogokat és kötelezettségeket, melyeket biztosítani kíván és elvállal a közönséggel szemben s valóban azt mutatja, hogy a társulatok teljes tudatában vannak feladatuk komolyságának.

A városi képviselőtestület remélhetőleg hamar fogja megismerni a szerződési tervezetet és mi a tárgyalások alkalmával még egyszer és részletesen vissza fogunk térni annak egyes fontosabb pontjaira.

Nem mulaszthatjuk el azonban már most

Készül egy nagy nemzeti diszkiadás, melybe az atyamester valamennyi munkája föl van véve, — aránylag azonban csak igen kevés ember akad, a ki ezért a kiadásért 200 frtot fizethessen, — nagyon sokan vannak azonban (s gyarapszik, hála Istennek számuk napról-napra), a kik Jókai egyik-másik kitűnő munkáját, diszes ünnepi kiadásban szívesen megszerzik. Ezeknek a számára nyugodt lelkiismerettel ajánlhatom az *Athenaeum* kiadásában megjelent *Magyar-nábob*-ot, beállván, ha önök úgy akarják, Jókai nevének kürtölésére ünnepi reklám-heroldnak is. Diszes, szép hivatal az, — ha nagyon sokan nem volnánk hozzá, rögtön magamnak pretenzálnám és örökség képpen testálmam törvényes utódaimra is. Hirdetem és vallom, igenis, hogy Jókai munkáiból szebb magyar kiadványt nem ismerek. Pompás, színes illusztrációk élénkítik a nagy, negyedrétnyomású disz-művet, melynek fényes kiállításával az *Athenaeum*, ez az előkelő műintézet is, hozzá kíván járulni az atyamester nevének dicsőségéhez. Ez egyik oka annak, hogy a diszmű ára mindössze 7 forintra van szabva.

Soh' se kapjanak önök engem vétkezésem: eszemben sincs, hogy ékes magyar nyelvünk frázisainak felséges tömegével arasszam el az önök szívét, midőn ezt a diszes kiadványt igaz lélekkel ajánlom megvételre. A magyar embert nem igen lehet vádolni azzal, hogy sereggestől tolul a szellem templomába s majd nem elgázolja lázas sietségében egymást, midőn arról van szó, hogy legnagyobb talentu-

is figyelmeztetni városi képviselőtestületünk tagjait, hogy az így szépen megindult mozgalmat legjobban úgy támogathatják, ha arra törekcsenek, hogy az ajánlat-halasztás nélkül tárgyalás alá kerüljön.

IDÓJÁRÁS.

Légnymás: reggel 7 órakor 777.8 milliméter, délután 2 órakor 778.1 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° — 9.4, délután 2 órakor C° — 3.5. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 3, délután 2 órakor DK. 2. Felhőzet: reggel derült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Közigazgatási bizottsági ülések.

I.

A megyénél.

Aradmegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt 9 órakor ülést tartott, a melyen Szathmáry Gyula alispán elnöklete alatt jelen voltak: Dálnoki Nagy Lajos főjegyző, Schváb Aurél főügyész, Issekutz Károly dr. főorvos, Vannay János árvaszéki elnök, Krausz József kir. pénzügyigazgató, Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő, Pálffy József kir. főmérnök, Párecz György kir. ügyész, Baross Ferencz dr. aljegyző, Bohus István, Ormos Péter, Zselinszky Róbert gróf, Daniel Gergely, Bánhidy Antal br., Boros Beni, Nachtnébel Odön bizottsági tagok.

Elnökölő alispán az ülést megnyitván, tudomásul vették a közigazgatási bizottságnak a folyó évre történt megalakításáról szóló közgyűlési jegyzőkönyvi kivonatot.

Szathmáry Gyula alispán felolvasta december havi jelentését, melyet egész terjedelmében közlünk.

Vannay János árvaszéki elnök jelenti, hogy az összesített pénztárban bevétel 623,744 frt 28 kr, kiadás 36,442 frt 22 kr, maradvány 587,302 frt 06 kr volt.

Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő jelenti, hogy meglátogatta a kereki, ujszentannai, szabadhelyi, csicséri, mondorlakai, glogováczi, ó-szentannai, simándi, nadabi, kisjenői, erdőhegyi, fazekasvándi iskolákat, melyek közül az erdőhegyi ref. népiskolánál nagyfoku tudatlanságot, a glogováczi iskolában pedig a magyar nyelvtanítás elhanyagolását tapasztalta s a bajok orvoslása iránt saját hatáskörében intézkedett.

Issekutz Károly dr. megyei főorvos jelenti, hogy decemberben a megyében a difteritis 93 esetben 28 halállal, a kanyaró 43 esetben 4 halállal fordult elő. Gyógykezeltett 834 gyermek és 1111 felnőtt, összesen 1945 beteg. Felgyógyult 1357, javult 188, meghalt 209, ápolás alatt maradt 191. Influenza eset 104 fordult elő.

Krausz József kir. pénzügyigazgató je-

mai egyikének hatalmas szellemi alkotását megszerezze; meg lehet azonban vádolni apáinktól reánk származott nagyságos érenyeink miatt, melyeknek meg van az a keleti szokásuk, hogy csak akkor neszelnék fel egy kicsit, ha nagyot kiált valaki. Megmondtam tizenöt sorral fentebb, hogy a kikiáltó szerepére szívesen vállalkozom, találják tehát természetesen, ha tulajdon magamat ismételve, ebbeli jeles készségemet nagy lelki gyönyörűséggel bocsátam a Magyar-nábob rendelkezésére. Dicsősége a mi dicsőségünk, Jókai az Isten kedvező kegyelméből a mienk. Ha elereszteném ezt az én tollamat, hogy tesszé-e szerint rohanjon végig a papírosra, sok idő telnék belé, míg az önök figyelme be tudná érni végét. Jókairól és az egyik legfényesebb művéről irván, a magyar ember áradó lelkesedésének teljességével hangzanék dicsőítő éneke az elragadtatásnak, mely azonban még így sem volna képes megközelíteni azt a tiszta és nemes lelki élvezetet, a mit Jókai e ragyogó alkotásának olvasása egyformán megszerz mindnyájunknak.

És most bocsánat mindama frázisokért, melyeket ebben a rövid kikiáltásban elmondtam. Aki igazabban érzi őszinteségüket, jelentkezék és én szívesen kiáltok ö vele együtt kettesben is. A Magyar-nábob elválaszthatatlanul össze van forrva Jókai nevével, — a ki meg tudja becsülni irodalmunk e legnagyobb büszkeségét, az okvetlenül meg fogja szerezni a Magyar-nábob diszkiadását is.

SÓLYOM FERENCZ.

lenti, hogy decemberben befolyt egyenes adóban 111,104 frt 30 kr, hadmentességi díjban 9731 frt 50 kr, mely eredmény 1892. év deoember havának eredményével szemben az egyenes adóknál 34,279 frt 92 kr, a hadmentességi díjknál 2504 frt 90 kr többletet mutat. A megye területén 33 dohány, 4 szesz, 18 bélyeg, 1 só, 22 italmérségi jövedéki adóki-hágás fordult elő.

Pálffy József kir. főmérnök jelenti, hogy az állami és közutakon a kavicsbeágyazás befejeztetett, az utfenntartási munkák folynak és az utak állapota kielégítő.

Párecz György kir. ügyész jelenti, hogy a központi fogházban letartóztatva volt 70 fi és 12 nő összesen 82 egyén, ezek közül 63 elítelt, 7 felebbező és 12 vizsgálati fogoly. Munkával 29 rab foglalkozott. A rabmunka tiszta jövedelme 4 frt 65 kr. Beteg 5 rab volt. Schváb Aurél tiszti főügyész és Vörös Vidor alügyész ügyforgalmi kimutatásait betérjesztik.

A bizottság az előadói jelentéseket tudomásul vette.

Ezután a közigazgatási bizottság tagjait a következő szakbizottságokba osztották be.

Fegyelmi választmány: elnök Fábán László főispán; tagok, Varjassy Árpád, Pálffy József, Nachtnébel Odön, Vásárhelyi Béla; póttagok: Krausz József és Daniel Gergely.

Börtönvizsgáló bizottság: elnök: Fábán László főispán, kinevezett tagok Ormos Péter, Bohus István, hivatalból tag Issekutz Károly dr.

Gyámügyi fellebbviteli küldöttség: elnök Fábán László, főispán. helyettes elnök: Szathmáry Gyula, tagok hivatalból Vannay János, Schváb Aurél és Dálnoki Nagy Lajos, választott tagok: Nachtnébel Odön és Bohus Zsigmond, póttag Takácsy Sándor dr, kinevezett tagok Boros Beni és Daniel Gergely, póttag Ormos Péter.

Fogházfelügyelő bizottság: elnök Ottrubay Károly törvénytörvényes elnök, választott tag Nachtnébel Odön, póttag Takácsy Sándor dr.

Erdőrendészeti albizottság Elnök Szathmáry Gyula alispán, tagok Fothery Nándor, Schváb Sándor és Sági Kálmán.

Erdeiki hági II. fokú bíróság: elnök Fábán László főispán; rendes tagok Bohus István, Ormos Péter, Takácsy Sándor dr. és Zselinszky Róbert gr, póttagok Bánhidy Antal br. Daniel Gergely, Nachtnébel Odön és Vásárhelyi Béla; hivatalból tag Párecz György.

Pótadó felszólamlási küldöttség: elnök: Fábán László főispán; tagok; Krausz József, Vásárhelyi Béla, Bánhidy Antal báró és Bohus István.

Tanító nyugdíj bizottság: elnök: Varjassy Árpád, tagok Issekutz Károly dr. Bánhidy Antal br. és Dálnoki Nagy Lajos dr.

A szakbizottságok megalakulása után elhatározatott, hogy a közigazgatási bizottság második félévi működéséről jelentést tesznek a belügyminiszternek.

Az arad-zámi ut felülvizsgálatára, mely február 8-án fog megejtetni, a közigazgatási bizottság képviselőtestületében Szathmáry Gyula alispán kiküldetett.

Lengyel Sándor dr. megyei aljegyzőnek egészsége helyreállítására újabb 6 heti szabadságidő engedélyeztetett.

Rokszin János a személyes jogu román pécskai gyógyszerár tulajdonosa megfelebbezte az alispán azon intézkedését, melylyel a gyógyszerár helyéül a fűtőházak a vasut felé eső részét jelölte ki. A közigazgatási bizottság a felebbezés elutasításával az alispáni határozatot jóváhagyta.

Tudomásul vették az igazságügyminiszter olyértelmű körrendeletét, mely szerint az árvaszékekhez benyújtott ügyvédi meghatalmazásokat csak a külföldön székelő ügyvédek tartoznak hitelesítettetni.

Ezután több apró folyó ügy került elintézés alá, melyek után elnök az ülést berekesztette.

II.

A városnál.

Arad város közigazgatási bizottsága tegnap délután 4 órakor tartotta rendes havi ülést, melyen Salacz Gyula polgármester

elnöklete alatt jelen voltak: Institútoris Kálmán, Krausz József, Pálffy József, Párecz György, Reicher Károly, Posgay Lajos dr., Urbányi Béla, Tárjányi Vilmos, Vizer Péter, Schusztér Illés dr., Varjassy Lajos, Szalay Antal, Varjassy Árpád, Varjassy József, Párecz István, Marschall Lajos dr., Müller Károly, Péterffy Antal.

Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester megnyitva az ülést, az ujonnan beválasztott közigazgatási bizottsági tagok bejelentésével a bizottságot megalakultnak jelentette ki.

A polgármester havi jelentése — melyet lapunk egész terjedelmében közölt — tudomásul szolgált.

Krausz József pénzügyigazgató jelenti, hogy a múlt év december havában egyenes adókban befolyt 39,422 frt 63 kr, hadmentességi díjakban 447 frt 29 kr. Mutatkozik tehát az előző év hasonló hónapjának bevételével szemben egyenes adókban 12,410 frt 77 kr., hadmentességi díjakban pedig 109 frt 49 kr. többlet.

Pálffy József kir. főmérnök jelenti, hogy az utféntartási munkákat a múlt hóban pontosan teljesítették. Az utak állapota kielégítő.

Posgay Lajos dr. tiszti törvényszék a közegészségügyről szóló jelentését lapunk már egész terjedelmében közölte. Ebből kitűnik, hogy az egészségügy december hóban hanyatlott, s hogy ugyancsak e hóban lépett fel az influenza járványszerűleg. A difteritisz decemberben 23 esetben jelentkezett.

Varjassy Árpád konstatálja, hogy a községi iskolák vezetésében — egy esetet kivéve — zavar nem fordult elő. Ez az egy eset pedig a Hasszinger-utcai leányiskola igazgatójének eltűnése volt. A g.-kel, román és szerb gyermekek hanyag iskoláztatásának ügyében a polgármesterhez ártirtak, ha nem terheli-e ez ügyben mulasztás a polgári hatóságot. Konstatálták, hogy a hanyag iskoláztatás nem a polgári hatóságban, hanem máshol keresendő.

Az igazi ok azonban még hivatalosan megállapítva nincs.

Párecz György kir. főügyész jelenti, hogy az aradi központi fogházban a múlt hó folyamán összesen 82 fogoly volt, ezek közül 70 férfi és 12 nő. Munkával foglalkozott 29 egyén. Munkajövedelemből 4 frt 65 kr folyt be. Öt betegedés és egy halálozás fordult elő.

Urbányi Béla jelenti, hogy az árvászekhez múlt év decemberében 1241 ügydarab folyt be. A közgyám 263 jelentést küldött be. A pénztár állása 391,804 frt 56 kr, mely összeg különböző pénzügyintézeteknél van gyümölcsözőleg elhelyezve. Kiadás volt 1552 frt 21 kr. Az árvászeknek 18 pöre van folyamatban.

A jelentések tudomásul vétele után beosztották a közigazgatási bizottság tagjait az albizottságokba.

A fegyelmi választmány így alakult meg: elnök Fábrián László főispán, helyettes elnök Salacz Gyula polgármester; rendes tagok: Krausz József, Pálffy József, Hász Sándor, Varjassy József; póttagok Varjassy Árpád, Mülek Lajos dr.

Arvaügyi bizottság ugyanazon elnökkel; rendes tagok: Urbányi Béla, Institútoris Kálmán, Perger János dr. Szalay Antal, Péterffy Antal, Hász Sándor, Schöpkesz Ede, póttagok Mülek Lajos, Müller Károly.

Az utadói felszólamlási bizottság, s a másodfokú erdei kihágási hatóságnak megalakulása után — mely a tavalyival mindenben egyezik — Varjassy Árpád hozta a bizottság tudomására a gör. kel. román szentszék választását, melyet a Deák Ferencz-utcai felső leányiskola helytelen szervezetére vonatkozólag adott. Az említett iskola ugyanis a felső leányiskola nevet viseli, amely czímen a törvényes követelményeknek meg nem felel. Ez okból a közigazgatási bizottság figyelmeztette a szentszék, hogy vagy alakítsa át az intézet szervezetét, vagy pedig vegye fel az iskola az elemi leányiskola czímet.

A szentszék most válaszolt az átiratra. Azt mondja, hogy az intézet létesítésekor céljuk volt a felső leányiskola megteremtése, de ez akkor növendékek hiányában keresztül

vihető nem volt. Most — midőn van látogató elég — át fogják az intézet szervezését alakítani. Az átiratot tudomásul vették.

Ezután több folyóügy elintézésével az ülés véget ért.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Január 13. —

Változás nem várható.

HIREK.

Január 13. Szombat. Róm. kath. naptár: Hilár. — Protestáns naptár: Hilár. — Izraelita naptár: Sabat Beschalach. — Görög-keleti naptár (január 1.): Ujev. — A nap két 7 óra 27 perczerki, nyugszik 4 óra 19 perczerki. Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutató díjtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—10 és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Január 14. Az aradi és csanádi egyesült vasutak rendkívüli közgyűlése, délelőtt 11 órakor.

Január 21. Az aradi hadastyán-egylet jubileuma.

Február 2. Az aradi közuti vasut-társaság közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

— A hivatalos lapból. A király Szabó Kálmán honvédszázados és a magyar koronaország parancsnokának, valamint törvényes utódainak, régi magyar nemességük épségben tartása mellett a „kiskölkedi” előnevet díjmentesen adományozta.

— Az udvar köréből. A Bud. Corr. közli: A királyné ő felségének az lévén az óhaja, hogy személyesen megismerje a magyar arisztokracia udvarképes ifjabb generációját, nagy fogadás az udvarnál a budai királyi várakban csak a királyné visszatérése után lesz, tehát aligha május eleje előtt.

— A mai napon kiválóan nevezetes ülése lesz Aradváros tanácsának. Olyan, a minő évek hosszú során át csak elvétve szokott előfordulni. Ma veszi ugyanis tárgyalás alá — mint már említettük — a Ganzgyár és az aradi légszuszvilágítási társulat, mint közös vállalat beadványát és szerződési tervezetét. Aradváros villamvilágítására vonatkozólag. E szép tervvel régóta foglalkoznak már városunk különböző köreibben s ha eddig nem is volt eredményes tárgyalás, hisszük hogy az ezen alkalommal sikeres lesz, a mennyiben komoly tény áll a hatóság előtt és olyan elaborátum, a mely bázisát képezheti a villamvilágítás megvalósításának. A folyton fejlődő és szépülő, közügyeiért mindenha lelkesülten áldozó Arad megérdemli, hogy a villamvilágítás révén a modernebb városok sorába emeltessék, megérdemli annál is inkább, mivel nála sokkal kisebb és kevesebb igényű városok, sőt községek is birnak manapság villamos világítással. Az egész város közönsége nem hiába néz tehát feszült várakozással a mai tanácsülés elé, a mely, hisszük és meg vagyunk győződve róla, hogy az ajánlatot méltánylással fogadja s a várható jóindulattal veszi tárgyalás alá.

— Aradváros villamos világítása. Ma délelőtt kerül a tanács elé Aradváros villamos világításának kérdése s a mai ülésből küldenek ki Párecz István gazdasági tanácsos elnöklete alatt egy bizottságot, a mely már csütörtökön összeül s megkezdi Weidenfeld István dral, mint a légszuszvilágítási társulattól és a Ganzgyárból alakult alkalmi szövetkezet jogtanácsosával az ajánlat részletes tárgyalását. A tárgyalásokon a Ganzgyár műszaki képviselője is jelen lesz s megadja a netalán szükséges szakszerű felvilágosításokat.

— Jókai első verse megzenésítve. Jókai Mórnak, a jubiliás koszorus írónak első költeményét, mely „Mie z” című látott napvilágot, Csánády Virgil az aradi Kölcsey dalkör karmestere megzenésítette s

letette énekhangra is. A dallamos, csinos quartettet Csánády meg fogja küldeni Jókainak.

— Ő-hitűek új éve. Gör. kel. román és szerb polgártársaink ma ünneplik új év első napját. Ez alkalomból ma d. e. 10-órákor az aradi gör. kel. román templomban fényes isteni tisztelet lesz, melyen Metianu János püspök fog pontifikálni. A szerb templomokban szintén fényes istentiszteletek lesznek. Ünneplő ő-hitű polgártársainknak — b. u. é. k.!

— Igazságügyi kinevezések. A király Mécsáros Gusztáv gyulai járásbírói albirót a szarvasi járásbíróhoz albiróvá, Kiss János dr. gyulai ügyészségi alügyészt a kecskeméti alügyészséghez ügyésszé nevezte ki.

— Megfelelbeztetett jegyzőválasztás. Román-Pécskán Momák Flórián volt zsigmondházi jegyzőt egyhangulag jegyzővé választották. A választás ellen néhány békétlenkedő román-pécskai választó felebbeztést adott be Aradmegye közgyűléséhez, a mely a mivel sem indokolt felebbeztést elutasította. Most — mint pécskai levelezőnk jelenti — a megyebizottság határozatát a belügyminiszterhez fogják megfelebbeztetni, azonban a felebbeztés kedvező elintézésére nem lehet kilátás, mert sem a kijelölésnél, sem a választásnál szabálytalanság nem történt.

— Jókai és a gratulációk. Jókai Mór, a mint halljuk, jelenleg nagy munkával van elfoglalva. A jubileum lezajlása után sorra nézi azokat a föliratokat, diszokleveleket, műtárgyakat és ajándékokat, a melyekkel a fővárosból és az ország legtovább eső részéből is meglepték őt a vármegyék, városok, községek, intézetek, testületek, társaságok, sőt magánosok is. Ez pedig a tárgyak és iratok nagy halmaza következtében nagy munkát, különösen neki, a ki minden egyes tárgyat és iratot gondosan megvizsgál, mind egyikről jegyzeteket készít, s minden egyes megemlékezést saját kezűleg irt levélben akar megköszönni. El lehet képzelni, hogy milyen nagy föladat az ilyen tömeges levélírás, a mikor 3—4 levelet is olyan nehezen ír meg a munkával elhalmozott ember. Azonfelül pedig Jókai még képével is akar kedveskedni a róla megemlékezetteknek. Ezt mutatja az is, hogy egyik fővárosi előkelő fényképésznél a napokban 1000 darab arcképet rendelt meg egyszerre.

— Jégünnepély. Az aradi korcsolyázóegylet városligeti jégpályán szombaton f. évi január hó 13-án délelőtt 11 órától déli 1 óráig a 33-ik gyalogezred zenekara fog játszani. Belépti díj nem tagoknak és nézőknek 30 kr.

— Pável Mihály gör. kath. püspök, a jövő hét elején Budapestre utazik, hogy résztvegyen ott a 15-én tartandó püspöki konferencián és az autonomia rendezésére összehívott kongresszuson, mely e hó 17-én lesz megtartva.

— Tribuna redivivus. Az „Aradi Közlöny”-nek jelentik: A „Tribuna” című papirdarab két kis füzetkével lepte meg a karácsonyi ünnepek alkalmából előfizetőit. — Ezek egyikében azzal ámitja előfizetőit, hogy a megszűnt Tribuna és Foia Populuni című lapok élni és virágozni fognak tovább is. (Prosit!) Mert a nemzeti komitő rendithetlen férfianak sikerült kivívniok, hogy a nevezett lapok két-három nap múlva ismét meg fognak jelenni. De okvetlenül. Ebből azonban kiki beláthatja, hogy a desperátus oláh szerkesztő urak csak előfizetési pénzeket akarnak a hiszékeny tömegetől bezsebelni, hogy a szélrózsa minden irányába ne indulhassanak el egy árva krajczár nélkül,

— Tűz a waggongyárban. Tegnap délután kevéssel 4 óra előtt sebes vágatással hajtatott a városi tűzoltóság keresztül a főuton, ki a waggongyárba. A közönség körében villam gyorsasággal harapódzott el a hír, hogy a

wagongyár és a nagyszerű telepet komolyabb veszedelem fenyegeti. A hír azonban tulzott volt. Mint a gyárból telefon útján értesültünk, a szerelő-pületben az ottani kemenczétől kigyuladt a tető és a lángok már nyaldosni kezdték a fedélzetet. A veszedelmet rögtön észrevették s a gyári munkások hihetetlen gyorsasággal eloltották a tüzet, mielőtt a tűzoltóság kikerkezett volna. A kár jelentéktelen.

— Vasutunk köréből. Tarján József battonyai vasuti pénztárnok Zimánd-Ujfaluba áthelyeztetett, hol az állomási főnöki teendőket vezetésével bízott meg.

— Jutalmazott tanítók. A magyar földhitelezési bizottság által az elmúlt évben kiírt pályázat, mely tanítók jutalmazását tűzte ki célul, kik a gyümölcs és fatenyésztés körül érdemeket szerettek, most lett kiosztva. 300 frt jutalom részesült Steierlein Gábor köztegyezési igazgató-tanító, 200 frtot kapott Drégely Kálmán melegkúti tanító, míg 100—100 frtot más tizenhét tanító nyert el. Két év előtt Bethlen földmívelésügyi miniszter szakértőt küldött le az „Aradvidéki tanítóegylet” közgyűlésére, hogy buzdítsa vidékünk tanítóit és biztosítsa az érdem elismeréséről. Valjon kapott-e közülök csak egy is valami jutalmat? Vagy nincsen tanítóink közt, ki gyümölcs és fatenyésztés körül buzgóságot fejtene ki?

— Kinek kell kölcsön-pénz? Arad sz. kir. város közönsége részéről közhírré tétetik, hogy a városi árvapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők. Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8%, a melyből tőke törlesztésre esik 2%, 26 fél évi törlesztésre 7½%, melyből tőke törlesztésre 1½% fordítatik. 32 évi törlesztésre 7%, amelyből tőke törlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll a kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a fél-évi kamat különbözet megtérítése mellett visszafizetni. Arad 1894. január 10. Salacz Gyula s. k. királyi tanácsos polgármester.

— Járvány a vidéken. Magyar-Bánhegyesen a toroklob pusztit a gyermekek közt. Eddigél 17 betegedés fordult elő, s pedig 6 eset halálos kimenettel. A hatóság elrendelte a legszigorúbb óvórendszabályoknak foganatba vételét.

— A dákok hadüzenete. Egy kis két ives füzetke fekszik előttünk, mely hadat tizen Magyarországnak. Valósággal kétségbe esünk, ha meggondoljuk, hogy ezt az istenben boldogult „Tribuna” bocsátotta világgá. A címe: „Cestiunea Transsilvaniei in Parlamentul romaniei.” A könyvformájú nyomtatvány Sturdza Demeter hóhortos beszédjét közli egész terjedelmében, melyet a Román szenátusban mondott. Az egyik passzus így zeng: „Ez a vad ázsiai magyar faj — úgy látszik — addig kinozza testvéreinket, míg mi, fegyverrel kezünkben, átlépve a Kárpátokat, véget nem fogunk vetni a földözteseknek!” Mennyi önbizalom!

— Iskolalátogató. A vallás és közoktatásiügyi miniszter Szabó Lajos battonyai szolgabíró a törnyai román iskolához miniszteri iskolalátogatóvá nevezte ki.

— Ebtartó gazdák figyelmebe ajánljuk Aradvárostanácsának alábbi felhívását: Az ebadó és ebtartásra vonatkozó 3067/890. sz. szabályrendelet 9—16 §-ai értelmében felkérjük Arad sz. kir. város ebtartó közönségét, hogy ebadó vallomását legkésőbb 1894 január hó 25-ig az adóügyi osztálynál beadja, és a szabályszerű eb adót az adóügyi osztálynál nyerendő utalvány alapján legkésőbb 1894 február 15-ig kifizesse, mert az 1894 évi új ebadó jeggyel el nem látott ebadója a szabályrendelet 36 és 37 §-ai értelmében 10—20 frtig lesz büntetendő.

— Battonyai rendőrség. A battonyai előjáróság már megkezdte a munkát a városi rendőrség szervezése és föllállításá érdekében. Mindenekelőtt több oly községhez fordult, melyekben a rendőrség már fennáll, hogy az

ezen intézményre vonatkozó szabályrendeleteket küldjék meg, hogy az előmunkálat annál könnyebben keresztülvihető legyen. Miután azonban legkevesebb egy félév kell a rendőség föllállításához, a mostani bakterek még egy félévi időtartamra főtogadtattak. A terv szerint lesz nyolcz rendőr s egy rendőrmester, kik egyenruhával s fegyverzettel lesznek ellátva és a kik éjjeli szolgálatot teljesítenek. Szükség esetén azonban nappal is szolgálnak. A mostani lándzsások maradnak az állandó nappali szolgálatra.

— Tüzeset. Tegnapra virradó éjjel 3 órakor a Városliget utca 1. szám alatt Cseh Lajos korosmáros házánál egy udvari épület leégett. A tűz keletkezési oka ismeretlen, a kár jelentéktelen.

— Jó reggelt! Korotulie ó-pécskai lakos — írja levelezőnk — jól bepálinkázva botorkált hazafelé. Hazaérvén hatalmas kurjongatások között, felesége elé állt s rekedt hangon köszönt jó reggelt. Az asszony görbe szemmel nézett rá és szemére hányt a korhelykedéseit, mi annyira felbőszíté az ittas embert, hogy feleségét a szót teljes értelmében agyonrugdalta. A kegyetlen embert elfogták.

— Tiroli énekesek és énekesnők játszanak ma este a Leszkay szinigazgatótól nyert engedély folytán Nagy Lajos díszes sörözőjében. A tiroliak igen ügyesek, festői nemzeti ruhában énekelnek s nagyon megérdemlik, hogy a közönség meghallgassa őket.

HYMEN.

Achim Gusztáv b.-csabai városi mérnök a napokban váltott jegyet Tóth Sámuel nagymajláthi ev.-ref. lelkész szép leányával, Gizella kisasszonnyal.

GYASZROVAT.

Kallivoda József lovag. †

Megdöbentő gyászirt jelentenek a csehországi Teplitz-ből táviratilag az „Aradi Közlöny”-nek.

A távirat tudatja, hogy Kallivoda József lovag tábornok, az aradi várnak s a 34-ik gyalogdandárnak pár nap előtt nyugalomba vonult parancsnoka, ki csak imént hagyta el friss egészségben Aradot, Teplitzben hirtelen és váratlanul elhunyt.

A megboldogult derék tábornok Grácba akart utazni, előbb azonban Teplitzbe ment, ahol birtoka van. Itt meghült, influenzát kapott s az életerős ember tegnap meghalt.

Eppen csak tegnapelőtti számunkban közöltük, hogy ő Felsője Kallivoda tábornokot hosszas és érdeműs szolgálataiért a Lipótrénd lovagkeresztjével tüntette ki: s ma már azt kell jelentenünk, hogy a tábornok meghalt.

Arad társadalmi köreiből nagy részvél fog találkozni ez a váratlan gyászirt. Mindannyian tiszteltük, becsültük a rokonszenves, lovagias és hazafias érzelmű tábornokot, ki három évi itt tartózkodása alatt úgy katonai, mint polgári részről a legteltesebb szeretetet és tiszteletet érdemelte ki.

Kallivoda tábornok a harcztéren is kitüntette magát, különösen 1869-ben déli Dalmáciában, a krivosciei lázadásban, majd Bosznia okkupálásánál. Pontos, derék katona volt, 45 évig szolgált s ő Felsője egy ízben a vaskorona-renddel is megjutalmazta kiváló érdemeit.

Arad háziezredének tisztikara táviratilag kondoleált a megboldogult özvegynek.

Béke poraira!

† Grünwald Ferenczné. Grünwald Ferenczet az aradi kereskedelmi és iparkamara elnökét — mint részvéllel értesültünk — szeretett neje elhunytával ismét súlyos csapás érte. A gyászestéről a következő partet vették: Grünwald Ferencz saját, úgy gyermekei Ferencz, Vilma, Flóra és Margit, menyje szül. Jaczkó Mariska, valamint számos rokonai ne-

vében is megtört szívvel tudatja forrón szeretett s felejthetetlen neje, illetőleg édes anyja, anyós és rokon Grünwald Ferenczné szül. Heintz Mária Magdolnának, folyó évi január hó 12-én, reggeli 6 órakor, életének 53-ik s boldog házassága 35-ik évében, rövid szenvedés után történt jobblétre szenderültét. A boldogult hült temetei január hó 13-án, d. u. 3 órakor fognak Andrassy tér 11. számú városi bérház-épületből a helybeli róm. kath. sirkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő gyászmise áldozat január hó 16-án, d. e. 9 órakor fog a főt. Minorita-atyák templomában az egek Urának bemutatni. Áldás és béke poraira! Limbeck János temetés-rendező vállalata Aradon.

† Özv. Limbeck Józsefné elhunytáról vettük mély részvéllel a következő gyászlapot: Alól-írottak fájdalmas szívvel tudatják forrón szeretett s felejthetetlen édes anyjuk, anyósuk, nagy anyjuk és rokonuk özv. Limbeck Józsefné szül. Huber Katalinának, folyó évi január hó 12-én d. u. fél 1 órakor, Temesvárt, rövid szenvedés után történt jobblétre szenderültét. A boldogult hült temetei január 13-án, d. u. 3 órakor fognak Temesvárt a kormányzéki palotában beszenteltetni s Aradon január 14-én, d. u. 3 órakor a felső temető halottas házából örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő gyászmise áldozat Aradon január 16-án, d. e. 10 órakor fog a t. Minorita-atyák templomában a Mindenhatónak bemutatni. Áldás emlékére! özv. Kulcsitzky Jánosné szül. Limbeck Mari, Limbeck János, Vogt Árpádné szül. Limbeck Katalin, Engberth Jánosné szül. Limbeck Emma, Limbeck Béla, gyermekei. Limbeck Jánosné szül. Dengel Mari, Limbeck Béláné szül. Ráthy Szidónia, Vogt Árpád, Engberth János, menyjei és vejei. Limbeck Győző, Limbeck Károly, Vogt Ilona, Vogt Margit, Limbeck Béla, Limbeck Margit, Limbeck Sándor, Limbeck Sándor, Limbeck Irénke, unokák.

TANÜGY.

Az iskolaszék egy éve.

— Aradváros iskoláiról. —

Arad, január 12.

Aradváros községi iskolaszékének 1892-93 évi működéséről érdekes füzetet tett közzé tegnap Millig József iskolafelügyelő, a mely füzetből közöljük a következő, városunk tanügyi fejlődését szépen dokumentáló részleteket. Az összes városi kezelt álló iskolákba beiratkozott 3334 tanuló, tehát 141 tanulóval több, mint az előző évben.

Az iskolai célokra a tanévben Aradváros 78774 frt 64 krt adott ki, melyből 3950 frt állami segély leszámitásával a városi közköltségvetés terhére 74249 frt 64 kr marad. Ez az összeg a város 1893. évi közköltségvetésének 16.23 százalékát teszi.

A szegény tanulóknak tankönyvekkel való ellátására 221 frt 09 kr. fordított.

A város közönsége által fenntartott Fejsze utcai és Gáj külvárosi óvóházba összesen 236 kised járt.

A tanerők 140 esetben 1237 félnapon helyettesítettek helyettes és kisegítő tanerőkkel.

Az aradi illetőségű tankötelesek közül iskolába nem járt 983 fiu és 1446 leány, összesen tehát 2429 gyermek, a mi a tankötelesek 7397 főnyi létszámával szemben jelentékeny eredményt képez.

Aradi iskolákban nyert oktatást 359 idegen illetőségű gyermek.

(—) Az „Aradi Tanítótestület Segélyalapja” ez évi rendes közgyűlését f. hó 20-án d. u. 4 órakor tartja meg a templom-utcai polgári iskola rajztermében, mely közgyűlésre a tagok tisztelettel hívatnak meg. A közgyűlés tárgysorozata köriratban fog a tagokkal közöltetni. Indítványok a közgyűlés napjának déli 12 órájáig a titkárhoz írásban nyújtandók be. Aradon, 1894. évi január hó 12. Millig József elnök, Szilágyi György titkár.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 13. Az aradi izraelita nőgyűlés estélye (Fehér Kereszt.)
Január 17. Zártkörű estély a tiszti kaszinóban (Vár.)
Január 20. Az aradi menyecskek bálja (Vadember-vendéglő.)

Január 20. Az aradi egyéves önkényesek táncvígalmá (Fehér Kereszt.)

Január 20. A csermői önkéntes tűzoltó-egylet táncvígalmá.

Január 27. Az aradi polgári jótékony nőegylet estélye (Fehér Kereszt.)

Január 27. A világosi önkéntes tűzoltó-egylet bálja.

Február 1. Kaszinó-estély Vingan.

Február 1. Tűzoltó-bál Gurahonczon.

Február 3. Az aradi tornaegylet jubileumi estélye és táncvígalmá (Fehér Kereszt.)

Február 3. Képezdész-piknik (Krispin-terom.)

Február 5. Az aradi helyőrségi tisztikar fényes táncvígalmá (Fehér Kereszt.)

Február 10. Román bál (Fehér Kereszt.)

(=) Az izr. nőegylet mai bálja. Az aradi izraelita jótékony nőegylet minden évben a legfényesebb bálak egyikét rendezi. Találkozót ad a város értelmiségének a bálteremben, hol kellemes szórakozás mellett a jótékony-ság oltárára is áldoznak. Hogy a mai bál felül fogja mulni az eddigieket, azt a rendezőség jóvoltából tudjuk, no meg a műsor teljességéből merjük remélni. Közreműködnek Aradnak legkipróbáltabb, legünnepelebb műkedvelői, kiknek mindegyike is képes vonzerőt gyakorolni a közönségre, hát még együttesen. A táncmulatságot megelőzőleg — melynek a hajnali harangszó vet véget — tomlola és hangverseny előzi meg. A műsrot már többbizben közöltük, s ma csak felhívjuk az érdeklődők figyelmét az érdekes estre, s ajánljuk, hogy iparkodják jegyet váltani, a kinek még nincs.

(=) Tűzoltóbál Gurahonczon. Levelezőnk írja: Gurahonczon az önkéntes tűzoltó egylet idei bálját folyó évi február hó 1-én fogja megtartani a gurahonczai központi szállodában. A rendezőség a szokottnál fényesebb mulatságot szándékozik ez alkalommal rendezni s azért mindent elkövet hogy a vigalom fényét és hangulatát emelje. Vidéken is nagy az érdeklődés e mindig kitűnően sikerülni szokott multság iránt.

(=) A vingai kaszinó estélye. A vingai kaszinó választmánya elhatározta, hogy február 1-én tánccezal egybekötött vacsoraestélyt rendez. A vigalmi bizottságba beválasztottak: Geszti Armin dr, Klemann Sándor, Kádár Gyula, ifj. Schaffer Vilmos, Butyán József és Vergődi Lajos. A belépti-díj személyenként 1 frt, család-jegy 2 forint. Atiszt a jövdelem a könyvtár gyarapítására fog fordítani.

(=) Multság Uj-szt-Annán. Az Uj-szt-Annai társaskör zászlóalapja gyarapítására 1894. évi január hó 13-án, Véger Alajos kávéházi termében Bada Pista b-gyulai hírneves természeti zenekarának közreműködése mellett zártkörű táncvigmalt rendez. Belépti-díj személyenként 1 frt. Felülfizetések köszönettel fogadlatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este 8 órakor.

SZINHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Január 13. (Szombat) A doktor bácsi vigjáték.
Január 14. (Vasárnap) Délután: Bellevillei szűz. operette; este: Felhő Klári, népszínmű.

Opera-est a színházban.

(A „Traviata.”)

Nem közönséges vállalkozás az, a mit tegnap produkált az aradi színház. Operát hozott színre, még pedig egyikét a legnehezebbeknek, a mely első sorban három erősen iskolázott hangot, aztán ügyes kórust és fejelemzett, kipróbált zenekart követel. Ha a legerősebb kritikai pápaszemen kellene is megtenni recenziókat, akkor is elismeréssel kell adóznunk a társulatnak, a mely tegnap kifogástalan zenei élvezetet szerzett a színházat asufolasig megtöltő, kiválóan distingvált közönségnek.

Hogy ez a zenei élvezet legnagyobbbrészt kitűnő hangú primadonnáknak, R. Réthy Laurának köszönhető, azt talán felesleges is külön hangsúlyoznunk. Hozsannát fengünk az ő imponans művészetének, az ő énekeketségének, a melylyel Violetta farsztó szerepét végig énekelte. Bámulatos könyedséggel siklott át a legnehezebb részleteken, finoman nuanszirozott hajlékony hangjával minden aprólékos érzelmet és csengő, behizelgő énekkel gyönyörködtette négy felvonáson át a művé-

szete iránt megérdemelt elismeréssel viseltető közönséget. Dramai hévvel játszott a játékban is érvényre emelte Violetta különböző lelki állapotát. Az első felvonásbeli bordalt, ismételnie kellett, de ha a közönségre hallgat ismételnie kellett volna minden énekszámát, oly frappans volt a tüntetés. Felvonások végén zajosan és többször hívták lámpák elé.

A primadonna mellett leginkább Csártárt (Germont György) emelhetjük ki. Tömlőr, kellemes baritonja ez uttal sem tévesztett hatást, a mint hogy a közönség sem volt fukar iránta a tetszésnyilatkozatok kifejezésében.

Rác (Germont Alfréd) eleinte ingadozott, de aztán annál nagyobb virtuozitással igyekezett helyrehozni azt, a mit az első felvonásban rontott. Egészben véve kielégített bennünket s bizony itt-ott több tapsot is érdemelt volna. Az első felvonás végén őt is kitapsolták a primadonna mellett.

Hunyady József (Gaston), Margó Zelma (Flóra), Leovey (D'Obigny) és Szebenyi (Doughol báró) kisebb szerepeikben megérdemlik az elismerést. Megérdemli mindkét kar, a mely praecizzen énekelte a kórust, kivált a harmadik felvonás végső jeleneteiben.

Hálátlanság volna meg nem emlékeznünk Barna Izsórol, ki nagy fáradsággal tanította be az operát s úgy az ének, — mint a zenekarral sikert aratott. Ebben neki orosz-lánrésze van, mit szives készséggel elismerrünk. A zenekar kitűnően oldotta meg feladatát s úgy látszik, tökéletesen feledtetni tudja a katonazenekart, melyhez előző években annyira hozszoktunk.

A diszletek és jelmezek csinosak voltak. Hisszük, hogy az operának még többször lesz ilyen háza, amilyen az este volt.

Ugy hallottuk, hogy a Traviatát meghallgatja Zichy gr., az opera intendánsa és Nikitsch, az új igazgató is, ami Réthy Laurának az operához való szerződésével lett volna kapcsolatban. Ők azonban közbejött okok miatt nem jöhettek le, azonban képviselőikben megjelent Szikla ur, az opera egyik karmestere, ki előadás alatt s annak végén melegen gratulált kiváló tehetségű primadonnáknak.

AD

* Szakács vendéggjátéka. Tegnapelőtt este lépett fel a szegedi színpadon Szakács Andor társulatunk tehetséges, nagy intelligenciájú tagja. Vendéggjátéka reményen felül sikerült. Ugy a közönség, mint a sajtó teljes elismeréssel fogadta. Minden egyéb dícséret helyett álljon itt a „Sz. H.” kritikájának Szakácsra vonatkozó passzusa: „Egy vendéggjátéknak köszönhetjük, hogy Sudermann érdekes drámája a Beccületa színház mostani válságos napjaiban a műsorra került. Heinecke Róbert szerepében Szakács Andor az aradi színház tagja mutatta be magát, hihetöleg szerződéses olzéből. (Már alá is irta a szerződést. A szerk.) Mint sok vidéki színész, Szakács is amennyire tegnapi fellépéséből ítélhetünk, más szerepkörben keresi a sikereket, mint amelyre tehetségénél fogva termelt. Szakács az első látásra se nem szerelmes színész, se nem drámai hős. Amahoz hiányzik a fiatalság heve, melegsége, emehhez pedig a kifejezés ereje, a hang mélysége. Minden képessége a jellemszerepekre utalja. Tegnapi alakítása sok értelemre és ügyességre vall. De igazán csak a harmadik felvonás nagy végjelenetében tudott hatni. Itt segítette értelmé, keresetlen, egyszerű játéka és néhány őszinte hangja. Főerénye a vidéki színésznél feltűnő hiánya a modorosságnak. Főgyengéje a hideg hang, a szokszor elhalványodó előadás és néhány merev mozdulat. Lehet, hogy a szokatlan, idegen környezet is hatott rá. Ez a környezet elég kiméletlen volt a darabra.”

* A Magyar Irodalom Története. A Beöthy Zsolt szerkesztésében és az Athenaeum kiadásában megjelenő diszmunkából a 15. füzet is kikerült a sajtó alól. A füzetben egy művészi kivitelű melléklet is van, mely a középkor leghírnevesebb miniátora, Attavante által festett Damasce-nus-féle Corvin-kódexnek szines hasonmása. Angyal Dávid ebben a füzetben befejezi Történetirodalomunka XVIII. száza elején című tanulmányát és ezuttal Bethlen Miklósról, Cserei Mihályról és Apor Péterrel, a befejezésben Rákóczirol, Károlyi Sándorról és

Bercsényiról szól. Szinnyei József dr. A nemzetiellen kor czim alatt a XVIII. századi politikai, társadalmi és közmvelődési állapotokról értekezik. Négyessey László pedig a XVIII. századi szépirodalom összefoglaló czim alatt az elbeszélő és vallásos költészetet, külön fejezetekben pedig Miksa Kelemen és Faludi Ferencz szépprózai munkásságát ismerteti. A szöveget igen sok illusztráció díszíti.

TÁVIRATOK.

Legfelsőbb kihallgatás.

Budapest, január 12. (Saj. tud. táv.) Január 18-an a budai várakban legfelsőbb kihallgatás lesz.

Csáky és Berzeviczy marad.

Budapest, jan. 12. (Saj. tud. távirata.) Mint egészen megbízható forrásból értesülünk, Csáky Albin gr. miniszter és Berzeviczy Albert államtitkár egyelőre megmaradnak a vallás- és közoktatásügyi miniszterium élén. Maradásukra különösen két szempont volt irányadó. Az egyik az, hogy az általuk kidolgozott nagyhorderejű javaslatok most vannak a parlament előtt s azoknak tárgyalásánál e kipróbált erökre nagy szükség van. A második szempont pedig az, hogy utódaik megválasztása nagy nehézségekkel jár. — Természetesen a szabadelvüpartban e két kiváló tagjának ezen elhatározása általános helyesléssel találkozott.

A házasság jog tárgyalása.

Budapest, január 12. (Saj. tud. távirata.) Az igazságügyi bizottság a házasságról szóló javaslatot a 68-ik szakasztól a 89-ik szakaszig jelentéktelen módosításokkal elfogadta.

Egy fővárosi gimnázium odiózus ügye.

Budapest, jan. 12. (Saj. tud. táv.) A fővárosi hetedik kerületi gimnáziumról terjesztett hírekkel kapcsolatban illetékes helyről kijelentik, hogy Klamarik János ezen ügyben hivatalos állásának megfelelően járt el. A híresztelések célja Klamarik állását megingatni, a mi nem fog sikerülni. A megtámadott iskolának egyik tanára, Dezső Béla van vizsgálat alatt; azzal vádolják, hogy tanítványai szüleitől kölcsönöket vett, melyeket nem fizetett vissza. Az ügy érthető szenzációt kelt fővárosszerte. Köpésdy, az intézet igazgatója nyilatkozik, magát ártatlannak mondvá az odiózus ügyben.

Puroszok vándorlása.

Budapest, január 12. (Saj. tud. távirata.) A szabadelvüpart körében a legnagyobb örömmel látják a puroszok vándorlását és ugyanilyen örömmel várják a kivándorlás folytatását és teljes befejezését. A szabadelvüpartban úgy számítják a puroszokat, hogy még 15—20 darab fog kiválni a pártkörből. Az ellenzéki lapok ugyan 38-ra teszik a puroszok számát, de feledik, hogy azok közül, akiket ök puroszoknak tartanak, nagyon sokan a leg-határozottabban tiltakoztak az ellen, hogy öket puroszoknak tartsák. Ezeknek levonásával 20—25-re tehető azok száma, a kik Atzél Bélát és Tibádót követik s egy-néhány ezek közül már ki is lépett.

Budapest, jan. 12. (Saj. tud. távirata.) Ragályi Lajos és László Mihály bejelentették kilépésüket a szabadelvüpartból.

Kossuth egészsége.

Turin, január 12. (Saj. tud. táv.) Kossuth még mindig hurutban szenved,

azonban állapota aggodalomra nem ad okot.

Allamcsíny?

Madrid, jan. 12. (Saj. tud. távirata.) A lapok Zorilla manifestumát közlik, melyben a pápának és a spanyol papságnak hódolatát tejezi ki és a hadseregről igen hízolgően nyilatkozik. Az Epocca azzal gyanúsítja Zorillát, hogy katonai elemek segítségével erőszakos csínyt tervez.

Leógatt követségi épület.

Madrid, jan. 12. (Saj. tud. távirata.) A német nagykövetség új épülete, melyben eddig még nem laktak, az éjjel részben leógatt.

A flaubert feltalálójá.

Páris, jan. 12. (Saj. tud. táv.) A Flaubert nevérol elnevezett karabély feltalálójá meghalt.

Olasz zavargások.

Róma, január 12. (Saj. tud. táv.) Dél-olaszországban komoly zavargások fordultak elő. A kormány messzemenő intézkedésekhez nyult.

Tengeri vihar.

Sebastopol, január 12. (Saj. tud. táv.) A feketetengeren néhány nap óta óriási nagy szélvész dühöng sok szerencsétlenséget okozva. A Puskin gőzös számos utassal elindult Jaltából, de nem érkezett meg Sebastopolba.

A montenegrói megnyugtató.

Czetinje, január 12. (Saj. tud. táv.) A felhivatalos Glas Czrnagorcza a lakosság megnyugtatóására, mely a török-montenegrói határon történt összeütközések következtében nagy aggodalomban van, a következő kommünikét teszi közzé: A határon előfordult zavarok, melyekről legutóbbi számunkban hirt adtunk, mindkét kormányt arra indították, hogy a legszigorubb intézkedéseket tegyék s ez által újabb összeütközéseknek elejét vegyék. Szultán ő felsége Bakits urat, konstantinápolyi diplomáciai ügyvivőnként magához hivatta, hogy kifejezést adjon ő fensége, a mi urunk iránt érzett barátságos indulatának. A török-montenegrói vegyes határrendező-bizottság, amely munkálatait a Velikopolban történt események miatt félbeszakította, ezeket folytatni fogja, hogy ezáltal is elkerültessek minden ok a hátsúrlódásokra. Gardasevics Baja biztosunknak helyére, ki megbetegedett, skadrái konzulunk, Mijutskovits L. neveztetett ki. E nyilatkozat daczára kétségbe vonják, hogy a határrendező bizottság működése eredményre fog vezetni.

Vonat összeütközés.

Pétervár, január 12. (Saj. tud. táv.) A moszkva-nyaccai vonalon két vonat összeütközött, 14-en meghaltak, 32-en megsebesültek.

Orosz trunkaspi vasutak.

Pétervár, január 12. (Saját tud. távirata.) A tanskaspi vasut folytatásaképp a jövő tavasszal hozzáfognak egy új vasut építéséhez, mely Samarkandból Bigowotig (a Sir Darja folyó mellett) vezet, innen a vonat két felé ágazik; az egyik keleti irányban Ferganig, a másik éjszaknyugaton Totkendig menne.

Lengyel vasutások Szibériában.

Varsó, január 12. (Saj. tud. táv.) A varsó-vilnai vasut összes lengyel hivatalnokait felmentették állásaiktól és a szibériai vasuthoz helyezték át őket.

Tűz a chicagói kiállításon.

Chicagó, január 12. (Saj. tud. távirata.) A kiállítási bizottság vonakodik elismerni a tűz által okozott kár megtérítése iránt támasztott igények jogosságát és minden felelősséget visszautasít.

Dynamitrobbanás.

Newyork, jan. 12. (Saj. tud. távirata.) A városnak nyugati negyedében több dynamitbombát találtak: Az egyik felrobant, minek következtében egy bérház összerombolódott. Többben súlyosan megsérültek.

KÖZGAZDASÁG.

= Budapest kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi jan. hó 11. Hízott sertésárak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kg-ron felüli súlyban) 47.—48. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 47.—48. krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 50.—50.5 krig. Fialat közép (pkint 251—320 kg-ron súlyban) 49.—50. krig. Fialat könnyű (pkint 250 kg-ron terjedő súlyban) 47.—48. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kg-ron felüli súlyban) 46.—48. krig. — Közép (pkint 220—280 kg-ron súlyban) 46.—48. krig. — Könnyű (pkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 46.—47. krig. — Szérbiai: Nehéz (pkint 260 kg-ron felüli súlyban) 47.—48. krig. — Közép (pkint 220—260 kg-ron súlyban) 47.—48. krig. — Könnyű (pkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 45.—46 krig. Sertésleltetés 1894. jan. hó 9 én volt készlet 102491 darab. 1894. jan. 10-én felhajtott: 1153 db. 1894. január 10-iken elszállított 2254 darab, január 11-én maradt készletben 101,390 drb. — A hízott sertés üzletirányzata: lanyha.

Szeszüzlet.

— Január 12. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 52.75, kicsinyben 58.25 hordó nélkül, per 100 liter % belevétel 35 frt fogyasztási adó.

Budapesti gabnatözsde

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. —

Budapest, január 12. d. u. 5 óra.

Table with columns: Gabona, Irányzat, and kilogramm. Rows include Buza, Rózs, Árpa, Zab, Tengeri, Káposzta-repce, Köles, and various types of flour like búzavida, pestvidéki, etc.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsden.

Budapest, 1894. január 12.

Table of exchange rates for various currencies and goods: Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar arany, Magyar ezüst, Magyar keleti vasut 1876., Magyar főttelehermentesítési kötvény, Magyar irtalmegváltási kötvény, Horvát-szlavon földtekermentesítési kötvény, Magyar nyereménysorsjegy kölcsön.

Table of exchange rates for various currencies: Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön, Osztrák papírbárdék, Osztrák járdák ezüst, Osztrák járdák arany, Korona járdák, 1860-ki államsorsjegyek, Osztrák-magyar bankrészevény, Magyar hitelbank részvény, Osztrák hitelintézet részvény, Osztrák-magyar államvasut, 20 frankos arany (Napoleonkor), Német birodalmi márka, London.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Rébusz. Még egyszer szives elmozdását kérjük, amennyiben elhatároztuk, hogy a cikket eredetességénél fogva — vasárnap számunkban teszszük közzé. Fogadja üdvözlésünket!

Több színházi berlő. Részünkről tudomásul vettük a beküldött nyilatkozatot, de hogy azt napvilágra is hozzuk, arra a jelen körülmények közt okot egyáltalán nem látunk. Azt ugyanis tudjuk, hogy Leszkay tapintatos gavallér ember; fölöslegesnek véjük erről bizonyítványt adni a kezébe. Ő e nélkül a nyilatkozat nélkül is az marad.

VIZJELZÉS.

1894. évi január hó 12-én reggel 8 órakor észlelt hőmérsék. időjárás. vizállás.

Table with columns: Észlelési állomás, Hőmérséklet C°, Időjárás, Vizállás cztimétr. Rows include Branyioska, Arad, Makó, Szeged.

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi. A - jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi. Arad, 1894. január 12.

A. m. kir. folyammérnöki hivatal.

Aradvárosi

Évadberlet 104. szám.

színház.

Havibérlet 4. szám.

Szombaton, 1894. évi január hó 18-án:

Doktor bácsi. (Dr. Klausz.)

Vigjáiák 5 felvonásban. Irta: L'Arango.

HELYÁRAK:

Table of prices for various goods and services: Grisinger Lipót, kereskedő; Julia, leánya; Bodon Miksa, Julia férje; Dr. Klausz (a doktor bácsi); Mari, neje; Emma, leányuk; Gerstel Pál, hivatalnok; Marianna, házigondviselőné Grisingernél; Lubovszky, kocsis; Guszti, szobaleány; Berman; Kohlmar, paraszt; Balassa J.; Rónaszékiné; Fenyvessi E.; Bács K.; Bácsné; Kendy B.; Szendrei M.; Kissné A.; Nyilassy M.; Szedlarik A.; Czákó; Leövey L.

Table of prices for rooms and services: Nagypáholy, földszinten vagy első emeleten; Páholy, földszinten vagy első emeleten; Páholy, második emeleten; Támlásszék, (földszinten) a 0. és első három sorban; Támlásszék, (földszinten) 4, 5, 6, 6. és 7. sorban; Támlásszék, (földszinten) 8, 9, 10, 11. és 12-ik sorban; Második emeleten; Második emeleten 2. és 3. sorban; Második emeleten 4. és 5. sorban; Harmadik emeleten, első sor közepén; Harmadik emeleten, közepén a többi sor oldalt minden sorban; Karzatulás, közepén; Karzatulás, oldalt; Egy szinlap a pénztárnál.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Január 12. —

Fehér Kereszt szálloda: Abeles Arthur kereskedő, Budapest, Hugi Károlyné és leánya, Györök, Pollak Frida kereskedő, Budapest, Heidlberg Imre hivatalnok, Budapest. Páris Vilmos hivatalnok, Budapest. Vass szálloda: Lückli József kereskedő és családja, Grács. Borledán János lókereskedő, Arad. Arany Kules szálloda: Pollak Sándor ügynök, Kiss-jenő, László Albert birtokos, Borosjenő. Ney Dávid kereskedő, Apáti. Vasuti szálloda: Caba Joan görög-keleti román tanító, Kurtya. Kalmár József jegyző, Orosháza.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Földmivvelésügyi m. kir. miniszter. 49250—II. 8. | 893. 2—3

Körrendelet valamennyi törvényhatóságnak

a ragadós tüdőlob miatt f. é. 34097. sz. körrendelettel fentartott szarvasmarha fogalmi zárlatnak módosítása ügyében.

A ragadós tüdőlob miatt Pozsony, Nyitra, Trencsén, Árva, Liptó, Turóc, Zólyom, Bars, Hont, Nógrád, Szepes és Sáros vármegyék s Pozsony és Selmecz-Bélabánya sz. kir. városok területén f. évi június hó 27-én 34097. sz. a. kelt körrendelettel fentartott belföldi szarvasmarha forgalmi zárlatot ezenel oda módosítom, hogy Hont, Nógrád és Sáros vármegyék s Selmecz-Bélabánya város területét, melyen a nevezett betegség a folyó évben eszközött óvások után hosszabb időn át csak nagyon szörványosan jelentkezett, az említett közös zárlatból kivonom akként, hogy: a közös zárlatban maradnak ezenül: Szepes, Zólyom, Liptó, Árva, Turóc, Bars, Trencsén, Nyitra és Pozsony vármegyék s Pozsony város, ellenben külön zárlat alá vonatnak: Hont, Nógrád és Sáros vármegyék s Selmecz-Bélabánya város.

Ennek folytán a szarvasmarha kivitel a közös zárlat területéről a külön zárlat területére és a szabad területre (az országnak többi részeibe) ugyszintén egyelőre még a külön zárlat területéről is a szabad területre, korlátozva van a hivatkozott körrendeletben megállapított mértékben és módon.

ről is a szabad területre, korlátozva van a hivatkozott körrendeletben megállapított mértékben és módon. Ehhez képest a fent jelzett közös zárlati területről s külön zárlati területre, valamint a szabad területre szarvasmarhát csakis azonnali levágásra kizárólag vasuton s közvetlenül valamely belföldi vágóhidra esetről-esetre kieszközölendő külön engedély mellett szabad kivinni.

Ez engedélyt az illetékes elsőfoku hatóság adja s erről, ugyszintén a szállitmány elindításának idejéről táviratilag értesíti a rendeltetési helynek elsőfoku hatóságát, a mely a haladéktalan levágatást szigoruan ellenőrzi.

Ellenben a most alakított külön zárlatba tartozó négy törvényhatóság területén belül az egymásközi szarvasmarha forgalom — a helyi zárlatokon kívül — szabad oly módon, hogy az egymással közvetlenül határos Selmecz-Bélabánya város s Hont és Nógrád vármegyékben egymásközt a lábön áthajtás is meg van engedve; ellenben az imént említett három törvényhatóság és Sáros vármegye egymásközi szarvasmarha forgalma csakis vasutan és pedig a közbeeső közös zárlati területen át ki- vagy átrakás nélkül történhetik. Felhivom a törvényhatóságokat, hogy ezen rendelkezemet mielőbb tegyék közhírre megfelelő és legkiterjedtebb módon s oly figyelemzettel, hogy a zárlatszégée vagy a haladéktalan levágatásra közvetlenül vágóhidra vasuton való szállításra nyert engedéllyel elkövetett bármely visszaélés, az illető szarvasmarháknak becslés után, de kártalanítás nélkül azonnal foganatosítandó, levágatás s ezenfelül a zárlatszégőknek és a mondott engedéllyel visszaélőknek — az 1888. évi VII. t.-cz. 154. §-a h) pontja szerint minősülő és büntetendő — kihágás miatti szigoru megbüntetését vonja maga után. Azon marhalevél kezelők pedig, a kik a marhaleveleknek ezen rendelkezésembe ütköző és illetve nem szabatos irányításával a zárlatszégést vagy a jelzett visszaélést előmozditják, nemcsak szigoru büntetés alá esnek, hanem az illető felek által bírói uton érvényesíthető anyagi felelősséggel is tartoznak.

A közönség egyuttal arra is figyelemztetendő hogy a szabad területre a közös zárlat vagy a külön zárlat területére, ugyszintén a külön zárlat területéről a közös zárlat területére vitt szarvasmarháknak a szabad területre és illetve a külön zárlat területére való visszavitele csakis azonnali levágás céljából s kizárólag vasuton közvetlenül valamely közzvágóhidra s a jelzett engedéllyel eszközölhető.

Amennyiben ilyen szarvasmarha szabad forgalomba vagy pedig lábön szállittassék vissza és azonnal feltartoztatandó s szintén becslés után, de kártalanítás nélkül levágandó, az állatbirtokos pedig zárlatszégés miatt szigoruan megbüntetendő.

Jelen rendeletem azonnal foganatosítandó. Budapest, 1893. évi november hó 23-án.

Bethlen, s. k.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1893. évi augusztus hó 1-étől.

Budapest—Arad.

Table with columns: Budapest, Arad, ranggal, délut., este. Rows include BUDAPEST indul, Szolnok, B.-Csaba, Kétegyháza, Löksháza, Kurtics, Sofronya, ARAD érkezik.

Arad—Budapest.

Table with columns: Arad, Budapest, d. e., ranggal, este. Rows include ARAD indul, Sofronya, Kurtics, Löksháza, Kétegyháza, Csaba, Szolnok, BUDAPEST érkezik.

Erdély felé.

Table with columns: Arad, Erdély, d. u., ranggal, d. u., este. Rows include ARAD indul, Glogovác, Gyorok, Paulis, Radna-Lippa, Konop, Berzova, Tótvárad, Soborsin.

Erdély felől.

Table with columns: Erdély, Arad, ranggal, ranggal, este. Rows include Soborsin, Tótvárad, Berzova, Konop, Radna-Lippa, Paulis, Gyorok, Glogovác, ARAD érkezik.

Arad—Csaba—Nagyvárad.

Table with columns: Arad, Csaba, Nagyvárad, ranggal, este. Rows include ARAD indul, Sofronya, Kurtics, Löksháza, Kétegyháza, Kigyós, Csaba, NAGYVÁRAD érkezik.

Nagyvárad—Csaba—Arad.

Table with columns: Nagyvárad, Csaba, Arad, délután, ranggal. Rows include NAGYVÁRAD indul, Csaba, Kigyós, Kétegyháza, Löksháza, Kurtics, Sofronya, ARAD érkezik.

Arad—Temesvár.

Table with columns: Arad, Temesvár, ranggal, d. e., este. Rows include ARAD indul, Uj-Arad, Németságh, Vinga, Orczifalva, Merczifalva, Szt.-András, TEMESVÁR érkezik.

Temesvár—Arad.

Table with columns: Temesvár, Arad, ranggal, d. u., este. Rows include TEMESVÁR indul, Szt.-András, Merczifalva, Orczifalva, Vinga, Németságh, Uj-Arad, ARAD érkezik.

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

Table with columns: Uj-Szt-Anna, Kétegyháza, d. u., d. e., este. Rows include UJ-SZT.-ANNA indul, Simánd, Kisjenő-Erdőhegy, Székudvar, Sikló, Ottlaka, Elek, KÉTEGYHÁZA érkezik.

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

Table with columns: Kétegyháza, Uj-Szt-Anna, d. e., ranggal, d. u. Rows include KÉTEGYHÁZA indul, Elek, Ottlaka, Sikló, Székudvar, Kisjenő-Erdőhegy, Simánd, UJ-SZT.-ANNA érkezik.

Mezőhegyes—Kétegyháza.

Table with columns: Mezőhegyes, Kétegyháza, ranggal, délelőtt, este. Rows include MEZŐHEGYES ind., Kamarásmaj., Nesze, Kovácsháza, Bánhegyes, M.-Bodzás, Bánkut, KÉTEGYHAZA erk.

Kétegyháza—Mezőhegyes.

Table with columns: Kétegyháza, Mezőhegyes, este, délután, ranggal. Rows include KÉTEGYHAZA ind., Bánkut, Megyes-Bodzás, Bánhegyes, Kovácsháza, Nesze, Kamarás-major, MEZŐHEGYES erk.

Arad—Szeged.

Table with columns: Arad, Szeged, ranggal, d. e., d. u. Rows include ARAD indul, Szt.-Tamás, Pécska, Battonya, Tompa, Mezőhegyes, Csanád-Palota, Nagylak, Apátfalva, Makó, Kis-Zombor, SZEGED érkezik.

Szeged—Arad.

Table with columns: Szeged, Arad, d. u., este, ranggal. Rows include SZEGED indul, Kis-Zombor, Makó, Apátfalva, Nagylak, Csanád-Palota, Mezőhegyes, Tompa, Battonya, Pécska, Szt.-Tamás, ARAD érkezik.

Arad—Gurahoncz.

Table with columns: Arad, Gurahoncz, ranggal, d. u., d. u. Rows include ARAD indul, Ötvenes, Zimánd-Ujfalu, Uj-Szt-Anna, Világos, Muszka-Magyarád, Pankota, Apateleak, Borosjenő, Bokszege-Beél, Borossebes-Buttyin, Almás-Alcsill, GURAHONCZ érkezik.

Gurahoncz—Arad.

Table with columns: Gurahoncz, Arad, ranggal, d. u., d. e. Rows include GURAHONCZ indul, Almás-Alcsill, Borossebes-Buttyin, Bokszege-Beél, Borosjenő, Apateleak, Pankota, Muszka-Magyarád, Világos, Uj-Szt-Auna, Zimánd-Ujfalu, Ötvenes, ARAD érkezik.

Borosjenő—CsERMő.

Table with columns: Borosjenő, CsERMő, délelőtt, este. Rows include Borosjenő indul, CsERMő érkezik.

CsERMő—Borosjenő.

Table with columns: CsERMő, Borosjenő, ranggal, délután. Rows include CsERMő indul, Borosjenő érkezik.

Kivágni!

Sok ezer ember szenved a

galandféreg

valamint másféle gillszta bajokban.

A közönség érdekében és soknak kívánatra közlöm ezen betegségnek ismertető jeleit. Giliszták és gilisztarészeknek eltávolodásán kívül megnevezett betegségeket következőkép lehet megismerni: arczszin változása, homalyos tekintet, kék gyűrűk a szemek körül, letapadó nyelv, emésztési zavarok, étvágyhiány, váltakozva mohó éhséggel, émelygés, sőt ájulás és szédülés különösen éhgyomorral, egy csomócskának nyakig való feltódulása, nyálka tömörülés, test dagadtsága, gyomorsavak, gyomorégés, gyakori böfögés, kolika, korgás, hullámszerű mozgások, szuro-szivó fájdalmak s a belekben ismétlődő szurások, szivdobogás, vérkeringésben előforduló zavarok, különösen hölgyeknél, többszöri váratlanul beálló fejfájás, buskomorság, életuntóság, elkeseredettség. Azért ajánlom ezen könnyű kísérletet megtenni.

Ezen, kik magukat sápkórosoknak, mell-, gyomorbetegnek továbbá tüdővészben levőknek vélték, az én általam ajánlott kísérlet által kiépültek, miután galandféregbajban szenvedőknek más gyógymód nem létezik, mert csak az egészséges vérképzés helyreállítása természetes gyógymódja minden bajnak.

Ezen ártatlan gyógymód 2 óráig tart csak, a foglalkozás meggátolása nélkül.

Tudakozódásokra csakis levélbélyeg melléklésével adok felvilágosítást. Több mint 1000 köszönő levél bizonyítja említett gyógymódom hasznosságát.

Mohrmann Rich. Emil, Hamburg,

Colonnaden 68. L. 8-8

Hirdetmény.

Alólirott közhirrre teszi, miszerint a herczeg Sulkovszky József Mária 8 főméltósága tulajdonát képező Magyarországon Aradmegyében fekvő Agris-Aranyági és kiszindiai erdőpagonnyok fahozamai 1890. évtől kezdődőleg 20 évre üzemszerü és évi vágások szerint való kihasználásra bérbe adatnak, és pedig:

a) Bérbeadatik az agris-aranyági pagonnyban a földmivelésügyi m. kir. miniszterium által jóváhagyott üzemszerü szerint **évenként megállapított 101 | 366 kat. holdas vágásterület** évenkénti átlagban 7098 m' tölgy, 168 m' cser és 13260 m' bükk vagyis összesen **évenként 20541 tömör köbmétert** tevő fahozammal.

b) Bérbeadatik a kiszindiai pagonnyban a földmivelésügyi m. kir. miniszterium által jóváhagyott üzemszerü szerint **évenként megállapított 205 | 115 kat. holdas vágásterület** évenkénti átlagban 7034 m' tölgy- és 31088 m' bükk, vagyis összesen **évenként 38122 tömör köbmétert** tevő fahozammal.

Egyidejüleg bérbeadatik az aranyági erdőben lévő s gőzerőre berendezett fűrészgyár a hozzátartozó teleppel és üzleti épületekkel, továbbá a kiszindiai pagonnyban a kihasználási bérüzlethez szükséges kezelési épületek.

A bérbeadás zárt ajánlat mellett történik. A 10% bánompénzzel ellátandó ajánlatok **1894. évi márczius 31-ik napjáig** bezárólag alólirotthoz — Aradon, Batthyányi-utca 24. sz. a. lakásán — nyújtandók be, a hol a bérbeadás feltételei is megtekinthetők.

Az ajánlatban számokkal és betűkkel világosan kiírandó a katasztralis holdanként ajánlott bérösszeg, továbbá határozottan kifejezendő ajánlattevő által, hogy a bérleti feltételeket ismeri, hogy ajánlatát azok alapján teszi, és hogy azoknak magát mindenben aláveti.

Utóajánlatok el nem fogadtnak.

Keit Aradon, 1894. évi január hóban.

Tagányi István,

mint herczeg Sulkowski József Mária

8 főméltósága teljhatalmu jog és vagyonszerzője.

47 2—3

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

173425. C. II. szám.

Hirdetmény.

Magyar-német állatforgalom IV. sz. pótlék kiadása.

1894. évi február hó 1-ével az 1892. évi február hó 1-étől érvényes közvetlen díjszabás-

hoz a IV. sz. pótlék lép életbe, mely a magy. kir. államvasutak és a kassa-oderbergi vasut állomásairól, német állomásokra 5, 10, 15 kg. és nagyobb mennyiségben szállítandó élő baromfi küldeményekre szóló új díjtételeket, — általános határozmányokat a fuvarievelik használatára nézve, — Annaberg in Sachsen és Sagan állomásokra szállítandó sertésküldeményekre szóló közvetlen díjtételeket, helyesbítéseket és kilométertávolságokat tartalmaz.

Budapest, 1894. január hó.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a többi részes vasutak nevében is.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

2337. C. IV. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatóságától azon értesítést vesszük, hogy a Száván beállott jégvazlás következtében f. évi január hó 5-én a Mitrovicza és Sabätz között eddig fentartott hajójáratát is megszüntette, minél fogva ez időszert a m. kir. államvasutak összes hajózási forgalma szünetel.

Budapest 1894. évi január 6-án.

Az igazgatóság.

184137 C. II.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Osztrák magyar-svájci vasuti kötelék.

Az I. számú pótlék életbeléptetése a gabonadijszabáshoz.

1894. évi január hó 1-vel a fenti kötelék forgalomban az 1893. szeptember 1-től érvényes III. rész 2 díjszabási füzethez (gabona díjszabás) az I. pótlék lép érvénybe, mely a díjszabási határozmányok módosítását kiegészítések illetve helyesbítéseket tartalmaz.

A pótlék a részesvasutaknál 10 fillérért megszerezhető.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.

Budapest, 1894. január hóban.

Az igazgatóság.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

171045 szám.

Hirdetmény.

Keletnémet-magyar vasuti kötelék: (A II. rész 2 füzet. (gabonadijszabás) I. pótlékának kiadása.)

Az 1893. évi november hó 1-ével életbe lépett keletnémet-magyar vasuti köteléki gabonadijszabás II. rész. 2. füzetéhez f. évi február hó 1-ével való érvényességgel az I. számú pótlék lép hatályba.

Ezen pótlék, mely a reexpeditionalis határozmányokat és reexpeditionalis táblázatokat, valamint sajtóhiba- és díjtétel helyesbítéseket tartalmaz, a részes vasutigazgatóságoknál 12 krajczárért megszerezhető.

Budapest, 1894. január hó 5-én.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.

M. kir. államvasutak Bpest jobbpárti üzletv.

I. sz.

44 1—3

Arverési hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, miszerint az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárúsítandó kiváltképpen szállítmányok nyilvános elárverése Budapest dunapart állomásunkon f. hó 25-én csütörtökön délelőtt 9 órától kezdve tartatik meg, mely árverésre a t. cz. közönség ezennel meghivatik.

Budapest, 1894. január hó 1-én.

Az üzletvezetőség.

Nyomatott az „Aradi Nyomdatársaság” könyvnyomdájában.

M. kir. államvasutak Bpest jobbpárti üzletvezet.

34878. szhoz.

45 1—3

Árverezési hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, miszerint az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárúsítandó ki nem váltott és felesleges áruk nyilvános elárverése Győr állomásunkon 1894. évi január hó 22-én delelőtt 9 órától kezdve tartatik meg, mely árverésre a t. cz. közönség ezennel meghivatik.

Budapest, 1893. december hó 30-án.

Az üzletvezetőség.

174048 | 893. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Délmet vasuti kötelék. — Új kivételes gyümölcsdíjszabás életbeléptetése.

1894. évi január hó 1-én a délnémet-osztr. magy. vasuti kötelékben új VI. rész 2. füzet lép életbe, mely friss és aszalt gyümölcs, szilva-iz stb. szállítására nézve kivételes díjszabást tartalmaz.

Ezen új díjszabás által az 1891. évi október hó 10-étől érvényes hasonnemű díjszabás érvényen kívül helyeztetik.

A díjszabás példányai a részes vasutaknál 25 krért megszerezhetőek.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.

Budapest, 1893. december hó 16-án.

Az igazgatóság.

181.927 | c II. szám

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

(Új személy díjszabás életbe lépése a szab. osztr. magy. államvasut társaság s a cs. k. szab. Nándor-császár északi vasut, valamint a m. k. államvasutak közti közvetlen forgalomban)

A szab. osztr. magy. államvasuti társaság s a cs. kir. szab. Nándor császári északi vasut, valamint a m. kir. államvasutak közötti közvetlen forgalomban 1894. évi január 1-jétől kezdve új személy díjszabás lép életbe, melyne egyes példányai a m. k. államvasutak igazgatóságánál 20 krért kaphatók.

Budapest 1893. december 19.

Az igazgatóság.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.

16294/893

Hirdetmény.

A beállandó havazások esetén felhivatnak a ház és telektulajdonosok, miszerint házuk és telkük előtt elvonuló gyalogutról a havat mindannyiszor, ahányszor az szükséges, lesepertessék; olyankor pedig, midőn a gyalogjáró csuszós, azt apró homok, vagy fűrészporral behintessék, mivel ennek nem teljesítése esetén a gyalogutak gondozása iránt alkotott szabályrendelet alapján szigoruan büntettetni fognak.

A házak udvaraiban összegyűlt s kihordatni szokott hőmennyiség lerakóhelyül: a Maros meder, a szemét lerakóhelyek, a szárazhid baloldalán és a Herzféle fatelep mögött elterülő mélyedés, a nagy-váradit ut jobb oldalán az élőviz csatorna töltése mellett levő gödrös terület és a Kossuth-utca végén levő hid baloldalán az élővizcsatorna balpartjáig elterülő mélyedés.

Aradon, 1893. december hó 27.

Sarlot Domokos,
főkapitány.